

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/200959,Pokazy-spektaklu-Przez-sciane-Warszawa-20-maja-2024.html>
20.05.2024, 06:01

Pokazy spektaklu „Przez ścianę” - Warszawa, 20 maja 2024

Instytut Pamięci Narodowej oraz Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL zapraszają na kolejne pokazy spektaklu Przez ścianę, które odbędą się 20 maja o godz. 17.00 i 19.00 w budynku muzeum przy ul. Rakowieckiej 37 w Warszawie. Bezpłatne wejściówki można rezerwować pod adresem: [wydarzeniakulturalne@ipn.gov.pl](mailto:wyszarzeniakulturalne@ipn.gov.pl)

Przez ścianę to autorska sztuka teatralna Leszka Zdunia, inspirowana losem Wiesławy Pajdak i Jerzego Śmiechowskiego.

Jesienią 1947 roku obydwójce zostali osadzeni w mokotowskim więzieniu przy ulicy Rakowieckiej w Warszawie. Powodem były podejrzenia o udział w konspiracji i szpiegostwo.

Ich cele dzieliła cienka ściana. Nawiazali ze sobą kontakt właśnie przez nią, wystukując alfabetem Morse'a różne wiadomości. Zaczęło się od prostych pytań – „kim jesteś, za co siedzisz?”. Kiedy okazało się, że Jerzemu grozi kara śmierci, Wiesława postanowiła za wszelką cenę podtrzymać go na duchu. Pomiędzy wezwaniami na przesłuchania i torturami (oprawcami byli m.in. Humer i Różański), opowiadała Jerzemu krzepiące historie i streszczała książki. Najwięcej czasu poświęciła *Tristanowi i Izoldzie*. Po kilku miesiącach, wciąż porozumiewając się alfabetem Morse'a, Jerzy oświadczył się Wiesi, a ona zgodziła się zostać jego żoną. Zanim jednak mogli się spotkać, minęło niemal 6 lat. Po raz pierwszy „na żywo” zobaczyli się podczas swojego ślubu w zakładzie karnym w Grudziądzu. Kilka tygodni po ślubie Wiesława, na mocy

PRZEZ ŚCIANĘ

20/05/24 17⁰⁰, 19⁰⁰

Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL rezerwacja bezpłatnych wejściówek pod adresem:
ul. Rakowiecka 37, Warszawa [wydarzeniakulturalne@ipn.gov.pl](mailto:wyszarzeniakulturalne@ipn.gov.pl)

Organizator: Instytut Pamięci Narodowej,
Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL

Instytut Pamięci Narodowej
Nasz Dziennik
Krajowa Agencja Wykrywania i Zapobiegania Przestępstwom Korupcyjnym

amnestii, opuściła więzienie.

Państwo Śmiechowscy przeżyli wspólnie 55 lat.

Mokotowskie więzienie było miejscem niewyobrażalnego bestialstwa ze strony oprawców, na siłę instalujących w Polsce komunistyczny ład. Z powodów ideologicznych próbowali oni za wszelką cenę upokarzać i pozbawiać godności więźniów politycznych. Stosując różnego rodzaju tortury fizyczne i psychiczne, zmuszali do składania fałszywych zeznań, współpracy z władzą oraz wydawania koleżanek i kolegów, którzy po zakończeniu II wojny światowej nie złożyli broni, bo nie zgadzali się na narzucony porządek. W latach największego terroru – 1945-1956 – w więzieniu wykonano ponad 300 wyroków śmierci. Kilka tysięcy osób zmarło z powodu wycieńczenia lub zakatowania podczas przesłuchań.

Ludzkie dramaty, które rozgrywały się przy ul. Rakowieckiej, były też źródłem niezliczonej ilości pięknych gestów. I o takiej właśnie postawie opowiada sztuka *Przez ścianę* – historia heroicznej walki o drugiego człowieka. Walki podjętej w warunkach upodlenia. To rzecz o miłości, która potrafi wszystko znieść. O miłości, która jest prawdziwie cierpliwa. To opowieść o pięknych ludziach, którzy nie pozwolili zdeptać swojej godności.

Twórcy i artyści:

Magdalena Krylik – w roli Małej

Ksawery Szlenkier – w roli Ju

Leszek Zdun – reżyser

Rafał Odrobina – muzyka

Anna Sasiadek – choreografia

Aleksandra Reda – scenografia